

FRANCISKA CLAUSEN

Skruen (1926)

(For ungdomsuddannelser)

Kunstneren Franciska Clausen (1899-1986) lod sig inspirere af industrielt fremstillede genstande fra hverdagslivet. Hun brugte dem som motiver i malerier, hvor hun samtidig var optaget af forholdet mellem farve, form og flade. Værket *Skruen* kan med sin billeddynamik minde om en maskine. Her maler Franciska Clausen netop maskindele og industrielt fremstillede genstande ind som en del af maleriets motiv. Hun forbinder dem i et abstrakt maskin-agtigt system, hvor det ser ud som om der foregår en energiudveksling mellem billedets forskellige elementer.

- Hvilke maskindele og industrielt fremstillede motiver kan du få øje på i maleriet?
- Udpeg flere forhold i maleriet, der giver en fornemmelse af bevægelse?
- Hvordan oplever du, at "energien" og energiudvekslingen er til stede i maleriet?
- Hvilken rolle spiller selve skruen i det elektriske system?

Ud over maskindynamik og bevægelse er billedet også fyldt med kontraster.

- Prøv at finde så mange kontraster, du kan i maleriet (f.eks. mellem billedets farver, former og linjer).
- Hvad betyder de forskellige kontraster for billedet? Skaber de fx ro, dynamik, harmoni, disharmoni, balance eller ubalance i kompositionen? Beskriv deres virkning.

Sammenlign Franciska Clausens *Skruen* med renæssancemaleren Raphaels *The Garvagh Madonna* fra 1509-10. (I kan se værket her: <https://www.nationalgallery.org.uk/paintings/raphael-the-garvagh-madonna>)

- Hvordan kan *Skruen* minde om et klassisk portræt? (Tænk f.eks. over billedets komposition, flade, form, farve og billedformat)
- Hvordan adskiller *Skruen* sig fra et klassisk portræt (brug Raphaels maleri til sammenligning)?
- Sammenlign de to billeders komposition: hvordan bliver beskuerens blik ledt rundt i de to billeder? Beskriv blikkets rejse rundt i maleriet.

PRAKTISK OPGAVE:

- Hvis du skulle skabe et portræt, hvor personen skulle erstattes med en hverdagsgenstand, sådan at billedet fortalte noget om den *tid*, du selv er en del af – hvilken skulle det så være? Beskriv dit valg.
- Hvis du skulle skabe et portræt, hvor personen skulle erstattes med en hverdagsgenstand fra din egen tid, som du synes har en særligt interessant *form* – hvilken hverdagsgenstand skulle det så være? Beskriv dit valg.
- Skab et billedkunstnerisk værk, hvor du fremhæver en genstand fra nutidens teknologiske udvikling, som du synes har en interessant form/farve/overflade/udseende.

I sine malerier forenkledede Franciska Clausen formen på de motiver ude fra virkeligheden, som hun brugte, så de blev til mere rene geometriske former. Prøv at gøre det samme i dit værk.

Franciska Clausen, *Skruen* (1926), Olie på lærred, Museum Salling Kunst.